

[Aidt.]

gifterne. Nøjagtigt det samme som skete efter Nordbanens Elektrificering, er nu ved at foregaa Syd, Vest og Nordvest for København.

Jeg ved, at disse Kendsgerninger ikke er fremmede for de ærede Medlemmer af dette høje Ting; der har været talt og skrevet om dem mangfoldige Gange, men dels ønsker jeg at gøre Rede for, hvordan vi i Dansk Samling stiller os til et Arbejde for at gøre op med disse Urimeligheder, dels ønsker jeg at paapege, hvorledes de Forsøg, der hidtil er gjort paa at eliminere Grundspekulationens Fordyrelse af Boligbyggeriet og ad skatteteknisk Vej at inddrage de samfundsskabte Værdier i det offentlige Kasse, langt fra virker tilfredsstillende — ja, maaske endda kan virke stik imod deres Hensigt. Det kan vel ikke nægtes, at den saakaldte Markedspris, det vil sige den Pris, som Grundsalgerne kan presse deres Arealer op i, til en vis Grad er bestemmende for det offentlige Vurdering til Grundskyld. Ved Loven om Grundstigningsskyld af 20. Maj 1933 tilsigtedes der jo en Tilbageerobring af de samfundsskabte Værdier, idet Grundstigninger, der fandt Sted efter Vurderinger til Grundskyld i 1932, blev betragtet som Samfundsprioriteter, der efter visse Fradrag skulde forrentes med 4 pCt. aarlig. Herimod er der intet at indvende, men det urimelige er, at Værdistigningen bestemmes af Spekulationspriserne og ikke af den procentvise Grundværdistigning for hele Landet. Og endnu mere urimeligt er det, at Grundkøberen først maa udbetale den kapitaliserede Værdi af Samfundsprioriteten beregnet efter Spekulationsprisen til den private Grundsalger, hvorefter han maa forrente med 4 pCt. p. a. den samme Prioritet til det offentlige. Efterhaanden som de ledige Grunde bliver færre og Efterspørgselen tiltager, bliver der Mulighed for at forhøje Spekulationspriserne, og de først solgte Grunde faar en tilsvarende Forhøjelse af den indskudte Samfundsprioritet, uden at Bjendommene i nogen Henseende er blevet forbedret. Det er vist meget vanskeligt at give en fyldestgørende Forklaring paa, hvad det er, der berettiger den private Grundsalger til at indkassere det fulde Beløb, som Samfundsprioriteten udgør. Burde det ikke være tilstrækkeligt, om Køberen kun betalte den een Gang, nemlig til den, der har frembragt Værdiforøgelsen?

Hvad jeg her har fremført, vil naturligt lede til en offentlig Vurdering af Salgsprisen paa Grundarealerne, vi kan kalde den en Maksimalpris, hvor Hensyn tages til, at det

er det offentlige og ikke Grundsalgeren, der har Ret til at indskyde en Prioritet, som skal forrentes af Brugerne.

Formanden: Er det strengt nødvendigt at holde en saadan Forelæsning paa nærværende Tidspunkt i Stedet for at tale i Tilknytning til den foreliggende Forespørgsel?

Aidt: Jeg skal derefter til Slut tillade mig at pege paa et Par Forhold, som bl. a. har Forbindelse med Bygningsdirektoratets Administration, som tidligere ærede Ordførere har været inde paa. Det vilde være ønskeligt at faa en Centralisation ved, at alle Boligspørgsmaal blev undergivet een og samme Minister. Jeg har med Interesse læst om de Tanker, man gør sig om et Forsyningsministerium til at løse alle de mangeartede og store Spørgsmaal, der knytter sig hertil. Men paa nøjagtig samme Maade vilde det tjene Boligspørgsmaalet, om alle herhenhørende Problemer kom ind under et Bolig- og Byggeministerium — et Lands- og Byplansministerium, som vi fra vor Side har kaldt det —, som skulde tilrettelægge Trafiknet og samordne Kommunernes Byplaner, afskaffe usunde Kvarterer og anlægge nye Byer omkring udflyttede Virksomheder, saa Grundlaget for menneskeværdige Forhold kunde være til Stede overalt i vort Land og danne Grundlaget for et levende dansk Fællesskab. Vi kræver med andre Ord her som inden for de politiske Forhold i det hele taget baade en Centralisation og en Decentralisation.

Fra Bygningsdirektoratet maa Byggesagerens Behandling og Afgørelse lægges ud i Landet, til Amterne eller i det mindste til Landsdelskontorer. Bygningsdirektoratet er i Øjeblikket saa overbelastet med Arbejde og lider under en saadan Mangel paa Personale, at det trods al mulig Anstrengelse fra Personalets Side tager uforholdsmæssig lang Tid at faa en Sag ekspederet; det gælder baade at faa Planerne godkendt og at faa Statslaanene bragt i Orden, naar Bygningen er færdig. Derfor maa dette Direktorat decentraliseres samtidig med, at Tanken om et Boligministerium føres ud i Livet. Der er særdeles god Brug for et saadant, ja efter min Mening kan ingen anden Myndighed end eet Ministerium, der har alle Bygge- og Boligspørgsmaal under sig, løse de mange og store Opgaver, som Fremtiden kræver løst.

Søren Olesen: Ja, nu er der jo blevet fremført saa mange Ting, saa jeg skal ikke